

به نام خداوند رحمان و رحیم

پزشکی قانونی

مؤلف :

دکتر امیر دیبائی

دانشیار و متخصص پزشکی قانونی

کارشناس رسمی قوه قضائیه در امور پزشکی

زمستان ۹۳

سرشناسه	: دبائی، امیر ۱۳۳۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: پزشکی قانونی / مولف امیر دبائی.
مشخصات نشر	: اهواز: انتشارات علوم و فنون پزشکی اهواز، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۷۱۰ ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۲۵-۴۲-۰
وضعیت فهرست‌نویسی	: قیفا
یادداشت	: واژه نامه.
موضوع	: پزشکی قانونی
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۳ RA/۱۰۵۱:۴ پ ۶۱۳
رده‌بندی دیویی	: ۶۱۴/۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۱۵۶۳۳

اخطار!

هرگونه چاپ و تکثیر (اعم از: زیراکس، بازنویسی، ضبط کامپیوتری، تهیه CD) از محتویات این اثر بدون اجازه کتبی از مؤلف ممنوع است. متخلفان به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

نام کتاب: پزشکی قانونی
نویسنده: دکتر امیر دبائی
ناشر: انتشارات علوم و فنون پزشکی اهواز
نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳
شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
بها: ۲۰۰۰۰ تومان
مرکز نشر و پخش: اهواز-امانیه- خیابان
سقراط غربی جنب مجتمع تصادفات
دادگستری-کوچه خاکسار- پلاک ۱۲۰
تلفن تماس: ۰۶۱-۳۳۳۶۲۸۹۳-۳۳۳۳۸۱۵
دورنگار: ۰۶۱-۳۳۳۶۴۵۶۸
نشانی‌های اینترنتی:

www.olfo.ir

www.parsinbook.ir

پست الکترونیکی:

olomofonon.pezeshki@gmail.com

«بنام خداوند رحمان و رحیم»

طبيب بايد يك فيلسوف باشد فيلسوفى خوش رفتار با تفكرى عميق رها از شهوت و

پول پرستى و خود خواهى

(رازى)

يکى از مهم ترين دغدغه و نگرانى هاى پزشکان و دندان پزشکان جوان پس از فارغ التحصيل شدن و پا گذاشتن به عرصه فعاليت چه در بخش دولتى يا خصوصى که از آن وحشت و هراس دارند قرار گرفتن در برابر قانون و شکايت بيمار از آنان مى باشد.

در گيرشدين در امور قضايى خود منبع نگرانى است و معمولاً هزينه هاى سنگينى به دنبال خواهد داشت. اصطلاحى در محاکم قضايى رايج است که در اينجا مصداق پيدا مى کند چهل به قانون رافع مسئوليت نخواهد شد. داشتن آگاهى و اطلاع از علل و عوامل منجر به طرح شکايت عليه پزشک و دندان پزشک و پيامدهاى حاصل از آن براى بيمار و جامعه پزشکى مى تواند در کاهش طرح دعاوى قضايى و تامين سلامت بيمار و حرمت پزشکان موثر باشد.

سپاس فراوان و حمد بى کران به خداوند حکيم که الطاف خود را شامل حال بنده حقى قرار داد تا بتوانم کتاب پزشکى قانونى را تاليف و به دانش پژوهان و بويندگان علم و دانش گروه هاى پزشکى و قضائى تقديم نمايم.

کتاب حاضر قبلاً به صورت دو جلد مجزا بوده و در حال حاضر به صورت یک جلد کامل ويرايش شده براى سهولت و دسترسى به کليه مطالب آن چاپ شده است که اميد است اين مجموعه مورد توجه و استقبال عزيزان قرار گيرد.

باميد روزى که هيچ شکايتى از پزشک وجود نداشته باشد

دکتر امير ديباى

دانشيار دانشگاه علوم پزشکى جندى شاپور اهواز و متخصص پزشکى قانونى /

کارشناس رسمى قوه قضاييه در امور پزشکى

« فهرست مطالب »

فصل اول - کلیات قوانین و مقررات پزشکی

۱	 مقدمه
۱	 تعریف پزشک قانونی
۲	 تاریخچه ایجاد طب قانونی
۴	 سیستم های پزشکی قانونی دنیا
۷	 مقایسه سیستم های مدیکولگل
۹	 مراجعان به پزشک قانونی در ایران
۹	 جایگاه طب قانونی در دانشگاهها
۱۰	 وظایف و تکالیفی که به پزشک قانونی محول می شود
۱۳	 خصوصیات و صفات ویژه طبیب قانونی
۱۴	 همکاری پزشکان با قوه قضائی
	 قانون مربوط به امور پزشکی و دارویی و مراد خوردنی و آشامیدنی
۱۶	 مصوب ۲۹ خرداد ۱۳۴۴
۱۸	 قانون مجازات های اسلامی
۴۲	 پزشک در برابر قانون
۴۵	 قصور پزشکی
۴۷	 تعریف خطای پزشکی
۴۸	 انواع خطاهای پزشکی
۴۹	 بی مبالائی
۴۹	 بی احتیاطی یا سهل انگاری
۵۰	 عدم تبصر یا عدم مهارت

« فهرست مطالب »

۵۱		عدم رعایت نظامات دولتی
۵۴		خطای نسخه نویسی
۵۶		خطای تشخیص و درمان
۵۷		خطای انتقال بیمارهای واگیردار
۵۷		خطای جراحی
۵۸		خطای رایج در بی هوشی
۵۹		شایع ترین علل شکایت مربوط به متخصصان زن
۶۰		خطای رادیولوژی - رادیوتراپی
۶۱		مسئولیت پزشکی
۶۲		خودداری از کمک به مصدومان و کسانی که در معرض خطر جانی هستند
۶۴		وظایف پزشکان و مراکز درمانی
۶۵		کسانی که برحسب وظیفه یا قانون مکلف به امداد هستند
۶۶		آیا عیادت و ویزیت شبانه برای پزشکان اجباری است
۶۶		آیا اعلام نوع بیماری به درخواست ادارات و مؤسسات مجازات است
۶۶		حدود کار پزشک غیرمتخصص
۶۷		آیا حضور پزشک به عنوان کارشناس در محکمه اجباری است
		امتناع از کمک به کسی که در حالت اورژانس بوده و نیاز فوری به
۶۷		کمک پزشکی دارد
۶۷		گواهینامه های پزشکی
۶۸		اهمیت و اعتبار گواهی پزشکی
۶۹		انواع گواهی پزشکی

« فهرست مطالب »

۷۰	چگونگی تنظیم گواهینامه
۷۲	گواهینامه و سر حرفه ای
۷۳	گواهی فوت
۷۴	گزارشهای پزشکی
۷۵	مجازاتهای گواهینامه پزشکی خلاف واقع
۷۶	رضایت نامه های پزشکی
۷۶	انواع رضایت
۷۶	رضایت تلویحی
۷۷	رضایت ابرازی
۷۷	رضایت کتبی
۷۹	مواردی که رضایت لازم نیست
۷۹	شرایط رضایت نامه معتبر
۸۲	براث ذمه
۸۶	رازداری پزشکی یا سر حرفه
۸۷	حدود سر حرفه ای
۸۹	انواع رازپوشی نسبی
۹۰	فلسفه و کیفیت سر حرفه ای
۹۱	افشای سر بیمار
۹۴	مجازات افشای سر حرفه ای
۹۵	قانون تشکیل سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران
۱۱۹	آئین نامه انتظامی رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه ای

« فهرست مطالب »

۱۲۳	 مجازات‌های انتظامی
	فصل دوم - مرگ
۱۳۱	 تعریف مرگ
۱۳۱	 مراحل ظهور مرگ از نظر طب قانونی
۱۳۲	 مرگ ظاهری
۱۳۳	 اهمیت تشخیص مرگ ظاهری
۱۳۳	 علائم تشخیص مرگ قطعی
۱۳۳	 تشخیص اغمای بدون بازگشت
۱۳۶	 اهمیت مرگ مغزی
۱۳۶	 پدیده های نعشی
۱۳۶	 سرد شدن جسد
۱۳۸	 سخت شدن جسد
۱۳۸	 اسپاسم نعشی
۱۴۱	 کبودی نعشی یا لیویدیه
۱۴۳	 خشک شدن جسد
۱۴۳	 گندیدگی جسد
۱۴۶	 مومیایی شدن جسد
۱۴۷	 آدیوسیر
۱۴۸	 تعیین تاریخ مرگ
۱۴۹	 تقسیم بندی مرگ ها
۱۵۱	 مرگهای آنی

« فهرست مطالب »

۱۵۱	علل مرگ های آنی
۱۵۳	تشخیص مرگ های آنی
۱۵۵	علل مرگ های آنی در بزرگسالان برحسب بیماری های دستگاه های مختلف بدن
۱۵۷	مرگ های آنی بعد از تروماتسم
۱۵۸	مرگ های آنی که در اثر اعمال پزشکی عارض می شوند
۱۶۰	مرگ های آنی اطفال
۱۶۱	حضور پزشک قانونی در صحنه مرگ

فصل سوم - کالبدگشایی

۱۶۶	مقدمه
۱۶۸	لزوم معاینات پس از مرگ
۱۷۵	تکنیک اتوپسی
۱۸۴	دستورالعمل برداشت و ارسال نمونه ها به آزمایشگاه جهت بررسی سم شناسی
۱۸۷	دستورالعمل برداشت و ارسال نمونه ها جهت بررسی آسیب شناسی
۱۸۹	دستورالعمل نحوه اخذ و ارسال نمونه جهت بررسی سولوژی
۱۹۲	کالبدشکافی سفید
۱۹۲	رئوس روند جامع اتوپسی
۱۹۶	پاتولوژی قانونی
۱۹۸	وسایل اولیه اتاق اتوپسی
۱۹۹	وسایل مورد نیاز اتوپسی
۲۰۱	باز کردن ارگانهای داخلی

« فهرست مطالب »

فصل چهارم - تروماتولوژی از دیدگاه طب قانونی

۲۱۵	تعریف تروماتیسم
۲۱۵	تقسیم بندی انواع تروماتیسم
۲۱۶	انواع تروماتیسم جنایی
۲۲۰	خون مردگی ها
۲۲۴	تروماتیسم حاصل از سلاح های سرد
۲۲۹	جراحات ناشی از شیشه
۲۲۹	تفسیر جراحات
۲۳۲	شکستگی های مجمله
۲۳۶	صدمات صورت
۲۳۷	صدمات قفسه سینه
۲۳۸	جراحات شکمی
۲۳۸	جراحات اندام ها
۲۳۹	ضایعاتی که در تصادف اتومبیل دیده می شود
۲۴۱	تروماتیسم های حاصل از سلاح گرم
۲۴۹	تشخیص خودکشی از قتل
۲۵۰	تصادفات یا حوادث اتومبیل
۲۶۱	مسائل طب قانونی در رابطه با تصادفات
۲۶۲	حوادث راه آهن
۲۶۳	ضایعات دوچرخه سواران
۲۶۳	ضایعات وارد به موتورسواران

« فهرست مطالب »

۲۶۴		برق گرفتگی
۲۷۰		صاعقه زدگی
۲۷۱		اشعه ماورای بنفش
۲۷۲		فقر بی غذایی و بی توجهی (مسامحه)
۲۷۵		سندرم کودک کتک خورده
۲۷۸		سوختگی
۲۸۰		جوانب طب قانونی در سوختگی ها
۲۸۱		علل مرگ در آتش سوزی ساختمانها
۲۸۲		اقدامات طب قانونی در سوختگی ها
۲۸۳		آتش زدن شخص زنده به قصد جنایت
۲۸۴		تقسیم بندی سوختگی ها بر مبنای عمق سوختگی
۲۸۶		معاینات بالینی در سوختگی
۲۸۷		نکات مهم و قابل توجه پزشکی قانونی در معاینات سوختگی
۲۸۸		تشخیص سوختگی پس از مرگ در اجساد
۲۹۱		سوختگی پس از مرگ
۲۹۵		یافته های کالبدگشائی در سوختگی
۲۹۶		سوختگی های ناشی از مایعات
۲۹۸		سوختگی به وسیله مواد سوزان
۲۹۹		اشتعال خودبه خودی
۲۹۹		زغالی شدن جسد
۳۰۱		خودسوزی

« فهرست مطالب »

۳۰۳	سوختگی های ناشی از مواد سوزاننده خورنده
-----	---

فصل پنجم - خفگی ها

۳۰۵	تعریف خفگی
۳۰۷	انواع خفگی ها
۳۱۱	دار آویختگی
۳۱۹	استرانگولاسیون یا اختناق
۳۳۱	غرق شدگی در آب

فصل ششم - طب قانونی در رابطه با مسائل جنسی

۳۳۷	حاملگی
۳۳۷	اهمیت و ضرورت تشخیص حاملگی از نظر مراجع قضائی
۳۳۸	علائم حاملگی
۳۴۰	تشخیص زنی که زایمان کرده است
۳۴۱	سقط جنین
۳۴۲	انواع سقط جنین
۳۴۲	جنائی
۳۴۳	سقط درمانی یا کورتاژ قانونی
۳۴۶	سقط جنین عادی یا خودبخودی
۳۴۸	تشخیص سقط های ناشی از ضربه

« فهرست مطالب »

۳۵۰	 سقط جنین از نظر قانون دیات
۳۵۱	 قوانین مربوط به مجازات سقط جنین
۳۵۷	 بچه کشی
۳۵۸	 تعیین علت مرگ نوزاد
۳۵۹	 تشخیص مرده یا زنده به دنیا آمدن نوزاد
۳۶۰	 طرق مختلف بچه کشی
۳۶۱	 مسائل جنسی در طب قانونی
۳۷۰	 پرده بکارت
۳۷۴	 انواع پرده بکارت
۳۷۷	 ازاله بکارت در موارد غیر تجاوز جنسی
۳۷۸	 ازاله پرده بکارت در اثر حوادث یا سقوط
۳۷۸	 تعیین زمان پارگی پرده بکارت
۳۷۹	 ترمیم پرده بکارت
۳۸۰	 انحرافات جنسی
۳۸۷	 واژینسم
۳۸۷	 ناتوانی جنسی در مردان
۳۸۸	 ازدواج ناموفق
۳۸۹	 ترانس سکوالیسم
۳۹۰	 تشخیص پدر فرزند - ابوت و رد ابوت
۳۹۲	 منابع

« فهرست مطالب »

فصل هفتم - بیماریهای ناشی از کار

۳۹۲	تعریف
۳۹۲	خطرات عمده ناشی از گردوغبار
۳۹۳	بیماریهای ناشی از کار
۳۹۴	رابطه علیت بین ضربه و بیماری
۳۹۷	حالتهای شایعی که بعنوان تروما پذیرفته نشوند
۳۹۹	غرامت
۳۹۹	پیش بینی در طبابت
۴۰۱	سرمازدگی
۴۰۶	اثر سروصدا روی انسان

فصل هشتم

۴۱۹	تعریف هویت
۴۲۳	روش تشخیص هویت در افراد زنده
۴۲۴	انگشت نگاری
۴۲۷	تعیین هویت در اجساد
۴۳۲	تعیین سن از روی استخوانها
۴۳۴	تعیین قد از روی استخوانها
۴۳۵	تعیین هویت از روی موها
۴۳۶	لکه های خون
۴۴۱	برداشتن نقش کف دستها و پاها

« فهرست مطالب »

۴۴۸		تعیین هویت جسد
۴۴۹		بررسی صحنه جرم و جمع آوری دلایل و مدارک جرم
۴۵۰		اهمیت صحنه جرم
۴۵۲		حفظ صحنه جرم
۴۵۳		روش بررسی صحنه جرم
۴۵۵		تهیه کروکی صحنه جرم
۴۵۶		مهمترین دلایل و مدارکی که در صحنه جرم به دست می آید
۴۵۸		کارشناسی درباره لکه ها
۴۵۸		شناسائی لکه های خون
۴۷۳		کارشناسی درباره موها
۴۷۵		تشخیص لکه منی
۴۷۷		کارشناس درباره ناخن ها
۴۷۸		ته سیگار

فصل نهم - روان پزشکی قانونی

۴۸۰		بیماران روانی از نظر طب قانونی
۴۸۴		اختلال شخصیت
۴۸۵		اسکیزوفرنی
۴۸۷		انواع اسکیزوفرنی
۴۸۹		اختلالات خلقی
۴۹۰		سیکوز یا جنون عضوی

« فهرست مطالب »

۴۹۲		اختلالات شخصیتی
۴۹۵		عقب ماندگی ذهنی
۴۹۹		ضربه مغزی
۵۰۰		اختلال روانی بعد از ضربه
۵۰۲		جنون ادواری
۵۰۲		جنون در اثر صرع
۵۰۳		جنون زنان باردار و زائو
۵۰۳		تظاهر به بیماری - تمارض
۵۰۶		دمانس
۵۰۶		اختلالات روانپزشکی و جرائم
۵۰۸		افسردگی
۵۱۰		قانون و روانپزشک
۵۱۴		بچه کشی
۵۱۶		خودکشی
۵۲۳		تشخیص افتراقی خودکشی از جنایت

فصل دهم - خلاصه سم شناسی قانونی

۵۲۵		مسمومیت ها
۵۳۵		انواع مسمومیت ها از نظر قانونی
۵۳۵		مسمومیت جنائی
۵۳۵		مسمومیت اتفاقی

« فهرست مطالب »

۵۶		مسمومیت شغلی
۵۴۲		علائم مسمومیت
۵۴۳		مراحل بررسی سم شناسی پزشکی قانونی
۵۴۵		بررسی مواد کشف شده در تحقیقات قضائی، جنائی
۵۴۶		آرسنیک
۵۴۹		سیانور
۵۵۱		مسمومیت با منواکسید کربن
۵۵۵		تالیوم
۵۵۶		استریکنین
۵۵۷		مواد مخدر (تریاک)
۵۶۰		حشیش
۵۶۱		مسائل قانونی در مورد معتادان به مواد مخدر
۵۶۳		مجازات های پزشک در مصرف مواد مخدر
۵۶۴		الکل
۵۶۶		مسمومیت با نفت
۵۶۷		مسمومیت با ترکیبات ارگانوفسفره
۵۶۹		مسمومیت با سیکلیک های ضد افسردگی
۵۶۹		مسمومیت با باربیتورات ها (خواب آورها)
۵۷۰		معاینه جسد یا معاینه کلینیکی شخصی که با دارو مسموم شده است
۵۷۴		علل ایجاد اعتیاد
۵۷۵		مسائلی در رابطه با اعتیاد از دیدگاه طب قانونی

« فهرست مطالب »

۵۷۷		دیفنوکیلات
۵۷۷		کوکائین
۵۷۸		L.S.D
۵۷۹		یادآوری های پراکنده و مهم
۵۸۱		قرص برنج

فصل یازدهم- قوانین و مقررات مربوط به جرائم و تخلفات پزشکی

۵۸۲		قوانین و مقررات مربوط به جرائم و تخلفات پزشکی
۵۸۲		قوانین مجازات اسلامی در مورد اطبا

فصل دوازدهم- دندانپزشکی قانونی

۵۸۸		مقدمه
۵۸۹		کارشناس دندانپزشکی قانونی
۵۹۰		دندانپزشکی قانونی در تشخیص هویت
۵۹۲		تشخیص دندان افتاده از دندان کشیده شده
۵۹۴		تعیین جنس از روی دندانها
۵۹۴		تعیین سن از روی دندانها
۵۹۵		تعیین شغل
۵۹۶		آثار دندانی
۵۹۸		تشخیص آسیب ها و تعیین نقص عضوهای دندان
۶۰۱		گواهی نویسی دندان پزشکی

« فهرست مطالب »

فصل سیزدهم - یادآوری نکات مهم در مورد تعیین دیه - ارش - نقص عضو

۶۱۳

۶۸۹

فصل چهاردهم - تصاویر

۷۰۷

منابع